

1. Latviskās dzīvesziņas programma skolai un nometnei "Mantojums".

Atbalsts mūzikas atskaņošanas aparatūras iegādei.

Darba veicējas: Anita Stukāne, mācību pārzine Rīgas sanatorijas pedagogijas internātskolā, Bīķernieku ielā 102-56, Rīgā, LV 1079 Latvija, tālr: 595068; un Silvija Spārniņa, skolotāja.

Projekta apraksts: Rīgas sanatorijas internātskolā mācās bērni ar psihoneiroloģiskām slimībām visu nedēļu. Lai izglītotu šos bērnus, šīs skolas kvalificēti pedagogi izstrādās latviskās dzīvesziņas programmu:

1) ar skolas radiomezglā palīdzību bērni tiktu iepazīstināti ar latvisko kultūru (latv. literatūru, klasisko un mūsdienu latv. mūziku, zinātni un šo vērtību radītāju personībām),
2) ar pasākumiem skolas bērni izdzīvotu latvisko saules gadu rituālos (piem. Laiks, daba un cilvēks latv. tautasdziesmās, Tēvzemes mīlestība laika griežos, latviskā masku balle un masku nozīme u.c.).

Skolas pedagogi jau 5 gadu sadarbībā ar Ingridu Miemi no Ņujorkas rīko latv. bērnu vasaras nometni, kur piedalās arī latv. bērni no ārvalstīm. Nometnes tiks rīkotas arī turpmāk. Lai nometnē sekmīgi noritētu vakara pasākumi, tie iepriekš jāsapatavo. Šo pasākumu scenāriju vispirms izmēģinātu skolā un pēc tam pārnestu uz nometni.

Skolai savs radiomezglis jau ir, bet lai šo programmu realizētu, nepieciešami mūzikas ieraksti: gan kasetes, gan CD, kā arī pasākumu rīkošanai skolas zālē - aparātūra. Iegādāta aparātūra kalpotu ne tikai skolas vajadzībām bet arī nometnei, jo skolai tādas aparātūras nav un tās īre sadārdzina nometnes izmaksas.

Programmu un pasākumu ciklu realizētu kvalificēti šīs skolas 2 pedagogi 1998.g. un 1999.g., kuri ilgstoši strādā arī nometnē.

Budžets:

Ienākumi:

No LF lūgtais pabalsts \$2,600

Izdevumi:

Akustiskās sistēmas piederumi.....	\$1,600
Stipendijas 2 skolotājām.....	\$1,000
Kopsumma.....	<u>\$2,600</u>

Atsauksmes: E. Teivāns, Latvijas Speciālās pedagogijas kopas priekšsēdētājs: Latviskās ārpustekles darba formas ir nozīmīgas skolēna personības attīstībā, sevišķi svarīgi tas ir slimiem bērniem, jo veicina to iesaistīšanos sabiedrībā, tāpēc lūdzam atbalstīt minēto projektu.

E. Romanovskis, Rīgas Pilsētas Skolu Valde: Atbalstām projekta "Mantojums" autoru ieceri, jo esam iepazīnušies ar šīs skolas pedagogu rīkotās starptautiskās nometnes "Mežezers" darbu un vērtējam to atzinīgi.

2. Datoru klase katrai lauku skolai Latvijā.

Atbalsts datoru iegādei.

Darba veicēja: Anna Karčevska, Preiļu rajona Pelēču pamatskolas direktore, Preiļu raj. Pelēču pag. Skolas iela- 4, LV 5320 Latvija, tālr: 55619.

Projekta apraksts: Preiļu rajona Pelēču pamatskola akreditēta 1993. gadā. Skolā 1997./98. m.g. mācās 89 skolēni un strādā 13 pedagogiskie darbinieki. Skolas ēka ir nodota ekspluatācijā 1991. gada decembrī. Atbilstoša mūsdienu prasībām.

Skolas kolektīva galvenā mērķprogramma ir saistīta ar labāku skolēnu apmācību, jaunu zināšanu sniegšanu, kā arī skolas labiekārtošanu un sakopšanu. Skolas sapnis ir iekārtot skolēniem speciālu klasi apmācībai darbam ar datoru. Datoru klases izveidošana ir kļuvusi par reālu ikdienas dzīves nepieciešamību, lai mēs varētu sagatavot pamatskolas beidzēju reālai izglītības turpināšanai. Ņemot vērā Latgales reģiona pašvaldību ekonomisko un finansiālo situāciju, izveidot datoru klasi pašu spēkiem mums nav reālu izredžu.

Budžets:

Ienākumi:

No LF lūgtais pabalsts \$ 4,925

Izdevumi:

6 mācību darba vietas.....	\$2,681
Skolotāja darba vieta.....	\$1,671
Programmatūra.....	\$ 253
Piegāde / uzstādīšana.....	\$ 320
Kopsumma.....	<u>\$4,925</u>

Atsauksmes: J. Podskočijs, Preiļu raj. Pelēču :

pagasta padome un Dz. Šnukste, Preiļu raj. Skolu valde Pelēču pagasta padome lūdz L F atbalstīt Pelēču pamatskolas projektu. Skolas kolektīvs ir apliecinājis savu vēlēšanos strādāt atbilstoši mūsdienu prasībām. Šis projekts ir īpaši aktuāls Latgales skolām.

3. Grāmata - Mēs uzvarējam!

Atbalsts grāmatas izdošanai. *

Darba veicējs: Dr. Ilgavars Spilners, bijušais ALA un PBLA priekšsēdis un bijušais laikraksta Laiks galvenais redaktors, 119 Alleyne Drive, Pittsburgh, PA 15215 USA, tālr: 412-781-2016.

Projekta apraksts: Grāmatas dokumentētā un personīgās pieredzes stāstījuma pamatā ir Eiropas Drošības un Sadarbības Konferences sanāksmes Helsinkos, Ženevā, Beogradā, Madridē un Vīnē un ekspertu konferences, kur ar Baltijas valstu un tautu likteni tiek iepazīstināti personīgās vizītēs un ar memorandiem Rietumu valstsvīri un diplomāti. Tur latviešu tautas vārdā runā un liecina Pasaules Brīvo Latviešu apvienības pārstāvji. Apvienības pārstāvji, kopīgi ar lietuviešu un igauņu globālo organizāciju pārstāvjiem, runā visu baltiešu vārdā, prasot atjaunot Baltijas valstu neatkarību un ievērot un izpildīt Eiropas Drošības un Sadarbības Konferences dalībvalstu pieņemtos darbības principus. Grāmatā ir apskatīts, kā gadu gājumā tika plānotas un izpildījās baltiešu politiskās akcijas un kā Rietumu valstis atzina baltiešu organizācijas par baltiešu interešu aizstāvēm.

Ar vārdu "mēs" grāmatas nosaukumā ir apzīmēti visi latvieši, kas cerēja uz Latvijas neatkarības atgūšanu, un šinī darbā, pēc savas uztveres un dzīves apstākļiem, piedalījās un, kopā ar latviešiem okupētājā Latvijā, kļuva par uzvarētājiem dienā, kad Latvijas atguva savu neatkarību.

* **Piezīme:** grāmata ir jau iznākusi. Metiens - 1000 eksemplāru. Apmēram 650 grāmatas tiek izplatītas Latvijā, pārējās Rietumu zemēs. Ja būs interese par šo grāmatu un ja būs līdzekļu, tad bez vilcināšanās iespiedis vēl 1000 eksemplārus - raksta Ilgvars Spilners.

Budžets:

Ienākumi:

No LF lūgtais pabalsts \$3,500

Citu fondu atbalsts.....\$4,000

LF sēklas nauda.....\$1,500

Kopsumma.....\$9,000

Izdevumi:

Drukas darbi, iesiešana, nodokļi, sūtīšana, brīveksemplāri bibliotēkām.....\$6,500

Rediģēšana, korektūra, makets, fotogrāfijas mākslinieka darbs.....\$2,500

Kopsumma.....\$9,000

Atsauksmes: Uldis Grava, Radio Free Europe

Prāgā: Beidzot aizpildīts liels balts plankums Latvijas vēsturē, proti, trimdas politiskā darba nozīmība laikā, kad pārējā pasaule Latviju vēlējās aizmirst. Grāmata būtu jādāvina katram latvietim Latvijā.

Anita Tērauda, ALA Ģenerālsekretāre: Dr. I. Spilnera Mēs uzvarējam liecina par latviešu nacionālpolitisko darbību ārzemēs, cinoties par Latvijas neatkarības atjaunošanu. Ceru uz LF atbalstu šī nepieciešamā dokumenta publicēšanai.

4. Latviskā mantojuma un vides saglabāšana, bērnus izglītojot, audzinot, apmācot mākslas un daiļamatniecības vērtībās.

Atbalsts darbnīcu iekārtām.

Darba veicēja: Aloīda Rimicāne, Preiļu rajona Rožupes pamatskolas direktore, Skolas 5- 9, Rožupe, Preiļu rajons, LV 5327 Latvija, tālr: 5358520.

Projekta apraksts: 1. Rožupes pamatskolā mācās 150 skolēni, strādā 18 skolotāji. Skola ir lielākā pamatskola rajonā. Pie skolas ir internāts maznodrošinātiem bērniem. 2. Skolas ir vienīgais latviskās izglītības un audzināšanas nodrošināšanas centrs pagastā. Mācību procesa nodrošinājums ir apmierinošs, taču līdzekļu trūkuma dēļ, neiespējams pilnveidot amatu mācības, mājturības un mākslas zinību apguves bāzi. Meitenēm un zēniem ir liela vēlēšanās saglabāt latviskās tradīcijas un iemaņas savas dzīves vides iekārtošanā (aušana, koka apstrāde, adīšana, mājturība u.c.). Skola ļoti vēlas strādāt un ir atbilstoši kadri, lai varētu izvērst latvisko vērtību saglabāšanas un apmācības darbu mākslā un daiļamatniecībā, folklorā plašākā mērogā un mūsdienīgā līmenī. Latgales mājā joprojām šīs vērtības ir godā, un skolas uzdevums palīdzēt tās nepazaudēt, bet izkopt, turēt cieņā ģimenē, sadzīvē. Tas nozīmē arī veselībai labvēlīgu materiālu izmantošanu, veselīga dzīvesveida izkopšanu. 3. Uz skolas bāzes vēlamies apmācīt arī jaunās māmiņas un citus interesentus. Saglabāt iepriekšējās tradīcijas, folkloras kopu skolā. Skolā jau darbojas keramikas, kokapstrādes, mājturības pulciņi, folkloras kopa "Rožupīte" - tautas dziesmu un deju kopa.

Līdzekļi, ko varam atļauties materiālu un iekārtu iegādei, irniecīgi pret šodienas vajadzībām. Pagastā vienīgā vieta,

kur pašreiz var minēto apgūt, ir skola.

Budžets:

Ienākumi:

No LF lūgtais pabalsts \$7,440

Skolas gada budžets.....\$ 700

Kopsumma.....\$8,140

Izdevumi:

Šujmašīnas, Adāmmašīnas.....\$2,705

Elektroplīts, Krāsns māla apstrādāšanai.....\$1,140

Galdniecības instrumenti.....\$2,125

Glazūras, kokmateriāli, tālākmācība.....\$2,170

Kopsumma.....\$8,140

Atsauksmes: *Imants Bušs, Meinā (Maine):* Mani ļoti iepriecina rakstīt šo atbalstu Rožupes pamatskolai, kā latviešiem no ASV. Šī skola, kura atrodas Latgalē diezgan nabadzīgos apstākļos, izceļas pati par sevi ar savu spēku, kura dod visu iespējamo, lai bērni iegūtu prieku katru dienu iet uz skolu. Protams, ka tikai ar ārpusējiem līdzekļiem, kuri ļoti vajadzīgi, varētu apmācīt bērnus rokdarbos, dejās, tautas tradīcijās.

A. Zagorskis, Preiļu Rajona Skolu Valde: Rožupes pamatskolas projektu atbalstām. Kolektīvs strādā pie latviskā mantojuma saglabāšanas, ir atbilstoši kadri latvisko tradīciju izkopšanai skolēnu, vecāku vidū. Praktisko iemaņu nostiprināšanai jāpapildina materiālā bāze.

5. Rēzeknes pilsētas tautas bibliotēku fondu atveseļošanas projekts.

Atbalsts jaunu grāmatu iegādei latviešu valodā.

Darba veicēja: Marija Sproģe, bibliotēkas direktore, Brāļu Skrindu - 17 Rēzeknē LV 4601 Latvija, tālr: 46 22061.

Projekta apraksts: Rēzeknes pilsētā ir trīs tautas bibliotēkas: Centrālā (CB), Bērnu un pilsētas 2. bibliotēka, kas apvienotas vienā sistēmā. Viss bibliotēkrais darbs pamatojas uz bibliotēku rīcībā esošajiem fondiem, kuri diemžēl ir ne tikai lielā mērā novecojuši pēc satura, bet arī ļoti rusificēti.

1997. gadā ir izstrādāts ilgtermiņa "Fondu atveseļošanas projekts", kas paredz 10 gadu laikā būtiski izmainīt bibliotēku fondu sastāvu. Projekta galvenais mērķis - veicināt latviskas kultūrvides izveidošanos Rēzeknē, kas nodrošinātu iedzīvotāju latvisko izglītību un audzināšanu. Projekta galvenais uzdevums - sistematiska un pēc iespējas pilnīga latviešu nacionālās grāmatniecības repertuāra komplektēšana, kas ļautu būtiski izmainīt fondu sastāvu pēc izdevumu valodas. Uzsākot projektu, no kopējā fondu apjoma - 1) latviešu valodā ir 31% izdevumu, projekts paredz - 75%; 2) krievu valodā ir 67% izdevumu, projekts paredz - 25%; 3) citās svešvalodās ir 2% izdevumu, projekts paredz - 5%. Sekmīgai projekta īstenošanai nepieciešams katru gadu iepirkt apmēram 4 000 eksemplāru latviešu valodā jauniz-

dotu grāmatu.

Projekts guvis atbalstu LR Kultūras ministrijas 1997. gada Kultūras projektu konkursā.

Budžets:

Ienākumi:

No LF lūgtais pabalsts \$7,325

CB plānotais budžets.....\$5,845

KM Kultūrprojektu konkursa piešķirums.....\$2,795

KM valsts un speciālais budžets.....\$ 665

CB speciālais budžets - l70.....\$ 170

Kopsumma.....\$16,800

Izdevumi:

Jāiepērk 4000 eksemplāru jaunizdotu grāmatu latviešu valodā. Grāmatas vidējā cena - 4,2\$ 4000x4,2

Kopsumma.....\$16,800

Atsauksmes: *I. Jaudzema, Rēzeknes Kultūras*

Centrs: Projektu vērtēju ļoti atzinīgi. Tās sekmīga īstenošana būtu nenovērtējams ieguldījums pilsētas kultūrvides latviskošanā. Manuprāt, projekts pelna visplašāko sabiedrības atbalstu.

A. Gailis, valsts sekretārs, LR Kultūras Ministrija: Projektam ir liela nozīme okupācijas laikā realizētās rusifikācijas seku pārvarēšanā. Kultūras ministrija lūdz LF sniegt iespējamo palīdzību projekta īstenošanā.

6. Video filma: "Khruščeva laiks okupētā Latvijā, 1953-1964".

Atbalsts filmas realizēšanai.

Darba veicēji: Projektu pieteicis Dr. Paulis Lazda, Okupācijas Mūzeja Fonda Padomes priekšsēdis, 504 Grant St., Eau Claire, WI 54701, USA, tālr: 715-834-1874 - to vada Andris Kolbergs, scenārists, rakstnieks, un darbinieki.

Projekta apraksts: Latvijas 50 gadu Okupācijas Mūzejam video filma nepieciešama, lai mūzeja izstādes apmeklētāji varētu pilnīgāk iepazīties ar attiecīgo vēstures periodu. Filma parādīs mazāk pazīstamo Latvijas vēstures laiku, sākot ar tā saukto "atkušņa" politiku, deportēto, represēto atgriešanos no Sibīrijas, "nacionālo komunistu" (Berklavistu) uzdrīkstēšanos, disidentu vajāšanu, kā arī Khruščeva saimniecisko un rusifikācijas politiku.

Filmu sastādīs no "oficiālām" režīma hronikām, čekas filmām un disidentu, ārzemju hronikām un tūristu (amatieru) filmām. Filmas garums - 10-15 minūtes. Tā būs iekļauta jau pastāvošā tā perioda ekspozīcijā, attiecīgi aptumšotā mazā telpā, kur apmeklētāji varēs iepazīties ar iedzīvotājiem tā laika ainām.

Projektu cer īstenot gada laikā pēc līdzekļu saņemšanas.

Budžets:

Ienākumi:

No LF lūgtais pabalsts \$8,000

Mērķa ziedojumi.....	\$2,000
Kopsumma.....	<u>\$10,000</u>

Izdevumi:

Filmu materiālu apzināšana ieskaitot braucienu uz Maskavas KGB archivu.....	\$4,000
Filmu apstrāde.....	\$2,000
Scenārija sagatavošana.....	\$2,000
Filmas pārstrādāšana video.....	\$2,000
Kopsumma.....	<u>\$10,000</u>

Atsauksmes: Ģirts Puriņš, Profesors Pitsburgas

Universitātē: Lūdzu atbalstīt, cik iespējams, Latvijas okupācijas muzeju, filmu un video lenšu sagatavošanā, lai muzejs varētu pilnīgāk rādīt Latvijas likteni, sevišķi tiem, kuri nav latvieši.

Vitauts Šimanis, LOM Atbalsta Grupas ASV pārstāvis: Laipni lūdzu atbalstīt Latvijas 50 gadu Okupācijas muzeju ar naudas ziedojumu dokumentālfilmas īstenošanai par PSRS Črusčeva laiku Latvijā. Tajā ietilptu privāti un arī čekas materiāli.

7. Baltu tautu vēstures atlants.

Atbalsts atlanta izdošanai.

Darba veicējs: Jūlijs Ozols, vēsturnieks, Anniņmuižas bulvārī 82 - 84, Rīga, LV 1069 Latvija, tālr: (2)414924.

Projekta apraksts: Darbs aptver laiku kopš pirmo cilvēku ienākšanas paleolīta beigās un mezolītā Baltijas jūras zemju austrumu telpā, rāda un skaidro arheoloģisko un etnisko kultūrkopu rašanās un pārmaiņu procesus. Pēc satura un nozīmes darbs ir pirmreizējs. Tā mērķis un uzdevums: ar vēstures kartografijas līdzekļiem pētīt un izziņāt baltu tautu (t.sk. arī latviešu) pirmsākumus un etnogenēzi, sarežģītos etniskos procesus un kultūru mijiedarbību tūkstošgadu ritējumā. Darba pamatos izmantotas Latvijas un ārzemju zinātnieku pētījumu atziņas vēsturē, arheoloģijā, antropoloģijā, valodniecībā, mitoloģijā. Kartes papildinās plašs skaidrojošs teksts ar ilustrācijām un tabulām. Noslēgumā: hronoloģija, literatūras un avotu un citi rādītāji, kopsavilkums (lietuviešu un angļu valodā). BTVA tiešākais uzdevums: iepazīstināt ar baltu tautu izcelsmi, ilgo un diženo vēsturisko ceļu. Zin. Konsultanti - vēsturnieki baltisti Rīgā un Viļņā. Darbs tiks pabeigts š.g. beigās. Apjoms: karšu daļa - 48 lapas, teksta daļa - 112 lappušu. Formāts: 60 x 84 / 8.

Budžets:

Ienākumi:

No LF lūgtais pabalsts \$5,330	
Autora līdzekļi.....	\$1,200
Kopsumma.....	<u>\$6,530</u>

Izdevumi:

Drukas darbu sagatavošana.....	\$2,164
Drukas darbu iespiešana.....	\$4,026
Administrācija.....	\$340
Kopsumma.....	<u>\$6,530</u>

Atsauksmes: Muntis Auns, LU Latvijas Vēstures inst.: 1. Kopīgo likteņgaitu dēļ sabiedrībai jāzina Baltijas vēsture. 2. Latvijas vēsture Baltijas kontekstā kļūst saprotamāka. 3. Skolām trūkst uzskates līdzekļu.

Guntis Zemītis, Dr.hist., Latvijas Vēstures muzejs: Lūdzu pabalstīt Jūlija Ozola darbu *Baltu tautu vēstures atlants*. Atlants uzskatāmi sniedz informāciju par baltu tautu veidošanos un vēsturi. Atlants izmantojams skolās, augstskolās, veicot zinātnisko darbu.

8. Operas brīvīlletes skolu jaunatnei Latvijā.

Darba veicējs: Dr. Eduards Upenieks, Latviešu Nacionālās Operas Fonda vicepriekšsēdis, 2 Park Lane Circle, Don Mills, ON M3B 1Z7, Canada, tālr: 416-449-2386.

Projekta apraksts: Rūpēs par nākotni atcerēsimies jaunatni. Projekts "Operas brīvīlletes skolu jaunatnei" ir skāris daudz jauniešu, ievadot viņus skaistuma un dzīves vērtību izpratnē. Rīgā visiem ir izdevība mācīties mūsu vēsturi, apmeklējot Vecrīgu, muzejus u.c. vēsturiskās vietas. Ir izdalītas vairāk ka 7000 brīvīlletes galvenokārt lauku nomaļu skolām. Pārskats par LF \$8,000.- piešķirumu ir apkārttraktā nr. 63. Ļausim lai runā jaunatne caur savām pateicības vēstulēm: "Esot Operā man notricēja visas maliņas, jo tur bija tik skaisti, ka vārdos nevar izteikt". Liene Pretice, Talsu ģimn. - "Visi bērni ar pateicības asarām nāca pie manis pēc *Uguns un Nakts* uzveduma. Cerams, mūs turpmāk atcerēsities" G. Gustsone, Daudzbērnu ģim. Apv. "Dēkla". - "To visu skaistumu pat aptvert nav iespējams. Jūsu dāvinātais brauciens uz Operu bija vienkārši burvīgs". Anita Vilcāne, Vārkavas Vidsskola. "*Ansītis un Grietiņa* izrādē bija daudz brīnumu; arī tas, ka nokļuvām Operā bija brīnums". Anete, Talsu sākumsk. "Paldies par iespēju redzēt Verdi operu *Nabucco*. Tā bija lielās mākslas brīnums". Saldus ģimn. - "Šī opera mani pacēla kaut kur augstu, augstu. Varbūt tā bija daļiņa no paradīzes". Lolita no Aglonas ģimn. - "20.g.s. 97.g. 3. dec. Bija mirklis, kas lika citādi raudzīties pasaulē". Egita, Vārkavas vidusskola. Zināšanai: katrs LF dalībnieks caur Operas kasi var pieprasīt savai vai vecāku skolai brīvīlletes. Tāl: 7225747. Tomēr jāreķinās, ka studentu bīlešu skaits ierobežots, tamdēļ jāpiesakās laikus. Šis projekts turpinās līdz ar Operu sezonām. LF atbalsts ļoti svarīgs: lai katrs jaunietis un jaunieta vismaz vienreiz dzīvē būtu redzējuši Operu. Šo projektu vada un koordinē LNO Draugu Ģilde Rīgā. Arch. Inga Markule atbildīgā vadītāja, kas dod precīzus pārskatus.

Budžets:

Ienākumi:

No LF lūgtais pabalsts \$8,000	
LNOF atbalsts.....	\$2,000
Privāti ziedojumi.....	\$2,000
Kopsumma.....	<u>\$12,000</u>